

Lőnie kell

Bátyám, Gyurka, 12, én 10 éves voltam. A tiszapart bársony homokját élveztük édesanyánk felügyelete mellett. Ő egy „ligestúlon”, mi pedig a puha földön pihentünk és élveztük a folyó halk mormolását. Látótávolságban, úgy 150 méternyire volt egy komp, amely a hirdetőtábla szerint óránként közlekedett. A komp mindkét oldalán parkolóhely volt, ahol a járművek várták az átszállítást. A komp parkolóhelyénél asztalok és székek is voltak, így mi hárman odasétáltunk. Édesanyánk köszöntötte a már ott várakozókat, többek között két egyenruhás katonát, akik fekete kalapjukon fényes fekete tollakat viseltek. Ők is az éppen közeledő kompra vártak. Mi Gyurkával élveztük szendvicseinket, s mire a komp a mi oldalunkra ért, már túl voltunk az evésen.

Egyszerre csak hangos kiabálást és lökdösődést láttunk s hallotunk. A kompos kiabált, „Fogják meg a csendőr urak! Segitsenek!”

Mi csak azt láttuk, hogy a csendőrök lekapták fegyvereiket és valamit kiáltottak egy futó ember irányába. Az ember egy pillanatra megállt, körülnézett, majd tovább iramodott. A csendőrök még hangosabban kiáltották, hogy álljon meg a törvény nevében. De a szaladó kirohant az útra majd eltűnt a bokrok mögött. A csendőrök nem mentek utána, csak a vámost kérdezték ki.

Hazmenve édesanyánk szokatlan hevülettel mondta el a történetet, hogy édesapám, a törökszenmiklósi járás bírása értesüljön, hozzászólhasson. Hallottuk, amit panaszková hozzátette, hogy a csendőrnek azt a felszólítást kellett volna tennie, hogy „Állj vagy lövök!”, s akkor talán megállt volna a tettes, aki vagy nem fizette meg az utiköltséget, vagy lopott valamit a kompról, vagy egy utastól.

Édesapám válasza meglepett. „Mit gondol Mária (és ezt a megszólítást csak nagyon ritkán használta), valóban lőtt volna a csendőr, ha „Állj vagy lövök”-öt kiált és az ember nem áll meg? „Nem tudom” -mondta anyám, „de valószínűleg megijedt volna és megállt volna a bűnös.”

Soha nem felejttem édesapám válaszát: „A csendőr csak olyan parancsot adhat, amit hajlandó is végrehajtani. A menekülés valóságos oka ismeretlen volt, s ha a csendőr „állj vagy lövést” kiáltott volna, lőnie kellett volna, ha a menekülő nem állt volna meg. Mária, a magyar csendőr addig nem lőhet magyar állampolgárra ameddig azt a jogos szükségesség fennforgása meg nem követeli!”

*v. Kiss Gábor
csendőr főhadnagy*